

INNOVÁCIÓK MINŐSÍTÉSE – INNOVÁCIÓ A MINŐSÍTÉS BEN

Sió László

TÁMOP 3.1.1-11/1-2012-0001
„XXI. századi közoktatás (fejlesztés, koordináció) II. szakasz” c. kiemelt uniós projekt

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A PREZENTÁCIÓ KERETEI

Az innovációk minősítése mint feladat

- Nemzetközi gyakorlatok, megközelítések (NOP)
- Lehetséges-e? Szükséges-e?

Az innovációk minősítése mint lehetőség

- Életszerűség
- A fejlesztői és értékelő kapacitások viszonya
- A partnerség, az együttműködés mint erőforrás
- A bizalom elvének érvényesítése
- Hatékony erőforrás felhasználás

Újszerű megoldások a fejlesztések során

- Nevelési-oktatási programok akkreditációja
- Innovatív jó gyakorlatok és intézmények
- Pedagógusok szakmai fejlődése, tanulása

NEMZETKÖZI GYAKORLATOK (NOP)

Miként lehetséges, hogy egy evidensnek tűnő megközelítésnek (NOP) ilyen szegényes a szakmai megjelenése? **Lehetséges, hogy** azért nem találunk párhuzamokra, mert **túlságosan kötődünk saját meghatározásainkhoz?**

Az eredmények részben megerősítették a vélekedést: jelentős erővel keressük az analógiákat, azonosságokat, és éppen ez akadályozza az újszerű, de rokon megoldások felismerését.

- **Finnország:** (1) keretjellegű szabályozás, (2) standardok nélkül is egységes rendszer, (3) a működés minőségi garanciája nem az akkreditáció, hanem a tanár (és a tanulás)
- **Szingapúr:** (1) centralizált rendszer (de a rugalmasság felé mozdul), (2) központi fejlesztések, (3) kapcsolódó szolgáltatások, (4) autonómia a megvalósításban
- **Brit Kolumbia:** (1) támogató attitűd, (2) formális értékelés, (3) miniszteri jóváhagyás a kiválasztott programokra, (3) „ajánlott” státusz, (4) profi értékelés a (3) esetében
- **Összegzés:**
 - Természetesnek tekintik a komplexitásban való gondolkodást
 - Általában nem gondolkoznak akkreditáción (vagy azért, mert az állam fejleszt és ezt nem tartja szükségesnek, vagy van bizalom, referencia),
 - Az akkreditáció néhány „hagyományos” elemre terjed ki (tankönyv, tanterv, továbbképzés)

AZ INNOVÁCIÓK MINŐSÍTÉSE - FELADAT

Lehetséges-e az alternatív megközelítések normatív módon való kezelése?

Szükséges-e az állami minőséghitelesítés?

- **Tudásmegosztás** a fogyasztók védelme
- **Állami támogatások** hatékony felhasználása
- **Oktatáspolitikai, oktatásirányítási célok**

DILEMMA: Ha alacsony az iskolák iránti bizalom - átvenni vagy átadni kell a felelősséget?

Tapasztalatok, elvárások (a hazai akkreditációs eljárások alapján)

- Kerüljük el az egyedi engedélyek rendszerét!
- A változás - érték és elvárás
- Rugalmasság, variabilitás
- Kipróbálás, beválás fontossága
- Akkreditáció - tudásmegosztás - adaptáció egységben kezelése
- Partneri viszony: kommunikáció, nyilvános értékelési szempontrendszer és szakértői vélemények
- Az akkreditáció nem csak szabályozó eszköz, segítője is lehet a fejlesztésnek
- Az állam szerepe (hiányterületek kezelése, innovációt ösztönző és támogató attitűd, tudásmegosztás támogatása, fenntarthatóság)

A NOP AKKREDITÁCIÓ (1)

A fejlesztésnek és az akkreditációnak jelentős az erőforrásigénye

Ezért egyszerre szükséges

- a magas szakmai minőségi elvárás megfogalmazása és
- a sikertelen akkreditáció kockázatának minimalizálása.

Új munkaformák, együttműködési elvárások

1. Kétlépcsős, a fejlesztési képesség vizsgálatához kötött akkreditáció

- Első lépcső: a későbbi fejlesztés tartalmát, irányait meghatározó elemek értékelése (pedagógiai koncepció, tanítási-tanulási program, valamint a további fejlesztésre vonatkozó terv (fejlesztési képesség))
- Második lépcső: valamennyi elem vizsgálata, koherencia, szinergia

2. A fejlesztői és akkreditációs szakértői kapacitások, tudás hatékony felhasználása

- a személytelen, kizárólag dokumentumalapú eljárással szemben együttműködés
- az eljárás egyes pontjain opcionális, illetve kötelező prezentációs és konzultációs szakasz

3. NOP szakértő - Team munka + a fejlesztési folyamatot támogató akkreditációs szakértő

A NOP AKKREDITÁCIÓ (2)

4. differenciált kimenet lehetőségének biztosítása

- kizárólagos használat, fejlesztésre ajánlott, adaptálásra ajánlott
- átjárás az innovatív gyakorlatok és intézmények rendszere felé (ekvivalencia eljárás)

5. A másutt akkreditált elemek újraminősítés alóli felmentésre

- pl. tankönyv, taneszköz, továbbképzés

Összefoglalva, az akkreditációs modell legfontosabb jellemzői

1. Iterációra, közös értelmezésre és tanulásra épít

Az akkreditáció egymásra épülő lépések sorozata, ahol a kérelmező és az akkreditációért felelős szervezet ismerik egymás szempontjait, a kérelem tárgyát képező fejlesztést (részben) közösen elfogadott szempontok alapján értékelik

2. A fejlesztés külső erőforrásaként és partnereként, a fejlesztési folyamat segítőjeként, a fejlesztések egyik mozgatórugójaként definiálja az akkreditációt.

3. Közös érdekeltség – sikerorientáltság

4. Hatékony és takarékos erőforrás-felhasználás

5. Kapcsolat más akkreditációs eljárásokkal (akkreditációs rendszer eleme)

INNOVATÍV GYAKORLATOK, INTÉZMÉNYEK (1)

A RENDSZER

Innovatív gyakorlat, intézményi innováció, innovatív intézmény, innovatív bázisintézmény

FEJLESZTÉSI SZEMPONTOK:

- A kiinduló szint (ötlet, jó gyakorlat) fontossága
- Láthatóság – a hozzáférhetőség biztosítása
- Motiváció és visszajelzés - perspektíva és megerősítő visszajelzés kell (ami éppúgy fontos, mint a kész fejlesztések legitimálása)
- Kapcsolat a pedagógus minősítési rendszerrel
- A szintek és az értékelés egymásra épülése - legyenek olyan biztos pontok, ahová külső garanciával vissza lehet lépni, ha eltéved a fejlesztő
- Racionális erőforrás-felhasználás
- A létezőhöz igazítsuk az értékelő eszközt
- Korábbi értékelési erőfeszítések és eredmények kezelése
- Kapcsolat más minőségHITELESÍTÉSI rendszerekkel

INNOVATÍV GYAKORLATOK, INTÉZMÉNYEK (2)

Átjárás a rendszerek között - ekvivalencia eljárások

- Iskolatáska
- NOP - jelentős számban vannak olyan rendszerek, ahol
 - nincs meg mind a hét elem vagy a tartalom másként csoportosított,
 - egy-egy elem kidolgozottsága nem éri el az akkreditációhoz szükséges szintet,
 - a hét elem kidolgozásra kerül, de nem felel meg az Nkt. terjedelmi elvárásának (tantárgy, műveltségterület, pedagógiai szakasz (pl. témahét, mint „NOP”))

Közösségi értékelés a rendszerben

- Innovatív gyakorlatok, intézményi innovációk szintjén lehet jó megoldás
 - előzetes szempontok szerint történő értékelés
 - az adott fejlesztés kipróbálóinak tapasztalatait tükrözi
 - a gyakorlati beválásról ad visszajelzést a fejlesztők és a további kipróbálók számára
 - azonosítható módon történik (regisztráció, OM azonosító)
 - járulékos haszon: a fejlesztők és a kipróbálók között létrejövő kapcsolati háló

Egy eljáráson belül több kimeneti lehetőség (NOP ekvivalencia)

PEDAGÓGUSOK SZAKMAI FEJLŐDÉSE (1)

Előzetes minőséghitelesítés: akkreditáció

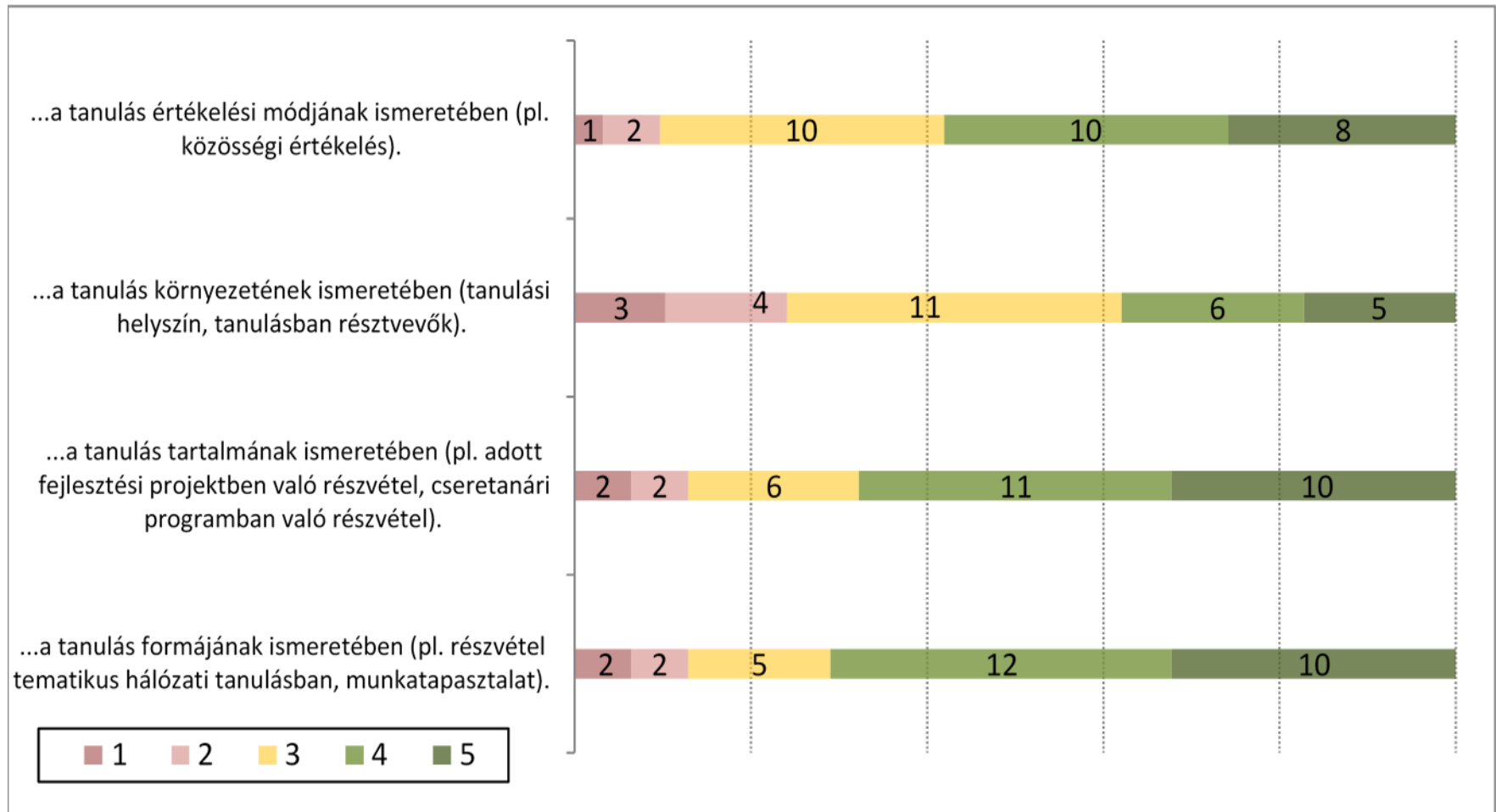
- programakkreditáció
- intézményakkreditáció
- indítási engedély (alapító és indító szerződése)

Utólagos minőséghitelesítés

- Elsősorban a nem formális és informális tanulási tevékenységeket érinti!
- Dimenzió 1: köznevelési szektorban történő tanulás, illetve más szektorban megvalósuló tanulás megítélése
- Dimenzió 2: (hagyományos módon) validálható tanulás, illetve hagyományos módon nem validálható tanulás megítélése (utóbbi a tanulás formája, tartalma, értékelési eljárása alapján)
- informális tanulás befogadható formái, (beszámítható) mértéke, (kredit)értéke

PEDAGÓGUSOK SZAKMAI FEJLŐDÉSE (2)

Egyes nem formális tanulási tevékenységek esetében, azok eredményének elismertetése történhet önmagában...

PEDAGÓGUSOK SZAKMAI FEJLŐDÉSE (3)

Tanulási tevékenység	Elismertetés eszköze
A köznevelés rendszerén belüli nem akkreditált tanulási tevékenységek, amelyek eredménye mérhető, igazolható	<ul style="list-style-type: none">• vizsga• Záró dolgozat vagy más hasonló dokumentum• személyes (pl. képzői, mentori) referencia• részvétel igazolása• ajánló levél• közösségi értékelés
A köznevelésben zajló egyes (eredményüket tekintve direkt módon nem validálható) nem formális tanulási tevékenységek	<ul style="list-style-type: none">• a tanulási tevékenység formája (pl. tematikus tanulói hálózat, munkatapasztalat)• a tanulási tevékenység tartalma (pl. részvétel meghatározott fejlesztési projektben, cseretanári, vendégtanári programban)• a tanulás környezetének ismerete (tanulási helyszín, tanulásban résztvevők)• a tanulás értékelési módja (pl. közösségi értékelés)
Informális tanulás	A tanulási kötelezettség legfeljebb 35 %-os mértékéig

A TÁJÉKOZÓDÁS ÉS AZ ADAPTÁLÁS TÁMOGATÁSA (HORIZONTÁLIS ELEM)

Ha a fejlesztők további feltételeknek való önkéntes megfelelést is vállalnak, az értékelés e szempontok vizsgálatára is kiterjed (példák - innovatív gyakorlatok, intézmények)

- **Célcsoport:** gyerekek, tanulók, pedagógusok, nevelőtestület, szülők, családok, más külső partnerek
- **Terület:** a tanítási órákhoz kapcsolódik, tanítási órán kívüli tevékenységhez kapcsolódik, iskolán kívüli tevékenységhez kapcsolódik
- **Horizontális kiterjedtség:** tematikai egység, tantárgy, műveltségterület, nem jellemző
- **Időbeni kiterjedtség:** néhány óra, néhány hét, félév, egy tanév, több tanév, folyamatos
- **Támogatás szintje:** csak dokumentáció, bevezetési támogatás, az adaptálási folyamat teljes támogatása,
- **A bevezetési támogatás eszközei:** támogatási terv, erőforrásterv, bevezető képzés, mentor, konzultáció, hospitálási lehetőség, közös értékelés, online támogatás
- **A jó gyakorlat kidolgozottsága:** koncepció, programterv. kidolgozott tanítási-tanulási egységek, értékelési rendszer, képzési támogatás. eszközök
- **A jó gyakorlat alkalmazása igényel-e speciális feltételeket:** nem, igen, éspedig
- **Az adaptálásához kapcsolódik-e a jó gyakorlat birtokosának speciális elvárása:** nem, igen, éspedig

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE